

Coşkuya Dair

Bazı sözcükler sihirlidir. Taze çiçek kokularını burnuma getiren, tüm letafetiyle vakur güzel her şeyin anısını tazeleyerek gönlüme ferahlık veren ve düşlerimi, henüz görmediğim egzotik diyarlara götüren ayrıcalıklı bir kelimedir, coşku.

Tanrı'dan insana bulaşmış bir halin tasviridir o... Ruha kendini ifade etmesi için olanak tanıyan, yaratıcılığın uyanıp şekil bulmasında çok önemli bir fonksiyonu olan ve sevgiden asla ayrı tutulamayan bir duygudur. Yaşama kök salmayı, sağlam durmayı, bilinmezi göze almayı, zorluklara dayanmayı, yeri geldiğinde savaşmayı, özgür ve güçlü kalmayı bize öğreten odur. Maddedeki mana arayışında, Tanrı'ya ulaşma çabasında, içimizdekini dışarıya vurma meramında hep onun izleri vardır...

Ressamın fırçasını kavrayışında, şairin dizeleri sıralayışında, marangozun keserini kullanışında, hatibin kelimelerini vurgulayışında, aktörün rolünü sunuşunda, bilim adamının konusuna yaklaşımında fark edebildiğimiz heyecan; aynısının ruhumuzda şahlanmasına neden olur. Zira coşku, bulaşıcı bir enerjidir. Sirayet eden kutsal bir ateştir. Her dokunduğuna zerk ettiği enerjiyle durağanlığı yok eden gerçek bir iksirdir.

Bir önceki yazımda sizlerle yaşamını ve felsefesini paylaştığım Rabindranath Tagore'un şu sözleriyle karşılaştım:

“Ölümsüz varlık kendini coşku formunda gösterir. Onun kendini kâinatta ortaya koyması, coşku dolu oluşundan kaynaklanır. Kendini formda –ki bu yasadır– gerçekleştiren, bu taşkın coşkunun doğasıdır. Herhangi bir şekle sahip olmayan coşku, yaratmak, kendini forma aktarmak zorundadır. Şarkıcının coşkusu bir şarkının, şairinki bir şiirin formu içinde ifade edilir. İnsan oynadığı yaratıcı rolünde, biçimler yaratmakta; onlar onun taşkın coşkusundan çıkmaktadır... Şarkıcı, coşkusunu şarkıya, dinleyici de bunu yeniden o ilk coşkuya tercüme eder; o zaman şarkıcı ile dinleyici arasındaki paylaşım tamdır. Sonsuz coşku kendini, kuralların esaretinin üzerine çıkararak, çeşitli formlar aracılığıyla ortaya koyar ve biz kaderimizi ancak, formlardan coşkuya, kurallardan sevgiye geri döndüğümüzde, sonlunun düğümünü çözüp yüzümüzü sonsuza çevirdiğimizde yerine getiririz.”*

* Rabindranath Tagore; *Sādhana-Yaşamın Kavranışı*; çev.: İbrahim Şener, Çiğdem Öndem; Sayfa: 86-87; İzdüşümü Yayınları; 2000

Coşkusuz yaşamak, onsuz herhangi bir işe el atmak, dalında kurumuş bir meyveden, açmadan solmuş bir çiçekten farksızdır. Bu duygunun eksikliği, hissedilemeyişi, ruhu derin bir yoksunluğa gark eder. Öyle ki, kişi sınırlandıkça kısırlaşır; kısırlaştıkça da yaşamı sıradanlaşır. Eğer her şey, Tagore'un dediği gibi, coşkudan doğuyor, coşkuyla besleniyor, coşkuya doğru koşuyor ve sonunda onunla buluşuyorsa, bunu maskeleyemeye kalkışmak, hayata karşı koymak anlamına gelmez mi?

Nitekim; gözlerinin ferî körelen duyguları nispetinde sönmüş, ruhsal zindeliğini acı çekmemek için katıksız bir duyarsızlığa feda etmiş kişilerde görülen bezginlik, tatminsizlik ve kifayetsizlik coşkunun hıçkırığıdır. Heba edilmiş ulvî bir gücün ılığıdır.

Unutmayalım ki, tarihin akışını değiştiren tüm düşünceler coşkuyla hayata geçirildiler. İnsandaki o sonsuz potansiyelin varlığını kanıtlayan sayısız şaheserler ve mucizeler onunla yaratılabildiler. En sıradan hareketler bile hep onunla anlam bulabildiler...

Coşkuyla dolup taşanların duruşundan etkilenmemek; eski tabiriyle, cûş-û hûrûşa gelip de etrafa capcanlı bir enerji yayanların efsunlu cazibesine kapılmamak neredeyse imkânsızdır... Talihsiz olayların fırtınasına yakalanıp coşkumuzu yitirmeye başladığımızda, bu duyguyu körükleyebilecek insanlarla yârenlik etmeliyiz. Bazen de, Anatole France'ın dediği gibi, "coşkunun hatalarını akılcılığın kayıtsızlığına tercih etmeyi" seçmeliyiz.

